

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบไม้กวาดดอกหญ้า บ้านร้องส้มวง
ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
PRODUCT DEVELOPMENT OF A PROTOTYPE BROOM BAN RONG
SOM MUANG, CHAI NAM SUBDISTRICT, WANG THONG DISTRICT,
PHITSANULOK PROVINCE

ปรารธนา ศิริสานต์^{1*}, ฐิติมา ขุนอินทร์², ประกฤษณ์ นวลเป่า²

Prattana Sirisan¹, Thitima Khunin², Prakrit Naulpaow²

¹คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อ.เมือง จ.พิษณุโลก ประเทศไทย 65000

²156 หมู่ 5 อ.เมือง จ.พิษณุโลก ประเทศไทย 65000

¹Faculty of Industrial Technology, Pibulsongkram Rajabhat University, Muang, Phitsanulok, Thailand, 65000

²156, M.5, Muang, Phitsanulok, Thailand, 65000

*Corresponding author e-mail: s_prattana@hotmail.com

วันที่เข้ารับ 30 มกราคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ 29 มิถุนายน 2566

วันที่ตอบรับบทความ 30 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อสร้างอัตลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยประการที่ 1 เพื่อพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ และตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ประการที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถาม แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 คือการพัฒนาตราสัญลักษณ์ และผลิตภัณฑ์ต้นแบบของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า ผู้วิจัยทำการออกแบบไม้กวาดดอกหญ้ารูปร่างใหม่ ให้ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย และจำหน่ายง่าย ใช้แนวคิดในการออกแบบ คือ รูปร่างใหม่มีขนาดเล็กโดยมีการย้อมสีดอกหญ้าจากสีธรรมชาติ ออกแบบให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงกระบวนการผลิตที่สามารถผลิตได้ และใช้เวลาไม่มากนัก และขั้นตอนสุดท้าย คือ การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ ผลการศึกษาความพึงพอใจการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อสร้างอัตลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า พบว่า รูปแบบและสีสันทของผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า มีความเหมาะสม และมีความสวยงาม โดยแสดงความพึงพอใจโดยรวมตามลำดับ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 แสดงความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.50$) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก รูปแบบที่ 3 แสดงความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.35$) อยู่ในระดับความ

พึงพอใจมาก และรูปแบบที่ 2 แสดงความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.10$) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ สามารถผลิตได้เป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ และเป็นเอกลักษณ์สำหรับกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร่องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดพิษณุโลก

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ, อัตลักษณ์, ไม้กวาดดอกหญ้า

Abstract

The objectives of this research were to develop a prototype product of grass brooms at Ban Rong Som Muang, Chai Nam Sub-district, Wang Thong District, Phitsanulok Province, create a logo of the brooms, and study clients' satisfaction towards product development and prototype packaging. The data were collected by using an observation, an interviewing schedule and a questionnaire. The research consisted of 2 steps. First, the development of the logo and the prototype product of the grass brooms by designing a new type of grass brooms to meet the needs of the target group and easy to sell by using the design concept of a new small size by dyeing grass flowers from natural colors making them to be more modern based on the production process produced less time. Second, the satisfaction of consumers with the product design was assessed. The results showed that the patterns and colors of grass broom products were appropriate and beautiful. In terms the clients' satisfaction, Model 1 was at a very high level ($\bar{X} = 4.50$), Model 3 was at a very high level ($\bar{X} = 4.35$), and Model 2 was at a high level ($\bar{X} = 4.10$). Therefore, the development of prototype products can add value and uniqueness to the brooms of Ban Rong Som Muang, Chai Nam Sub-district, Wang Thong District, Phitsanulok Province.

Keywords: Original product, Identity, Grass broom

1. บทนำ

การสร้างสรรค์งานหัตถกรรม เป็นงานที่แสดงให้เป็นถึงวัฒนธรรมประเพณี หรือความเชื่อทางศาสนาของกลุ่มพื้นที่นั้นๆ เป็นงานช่างที่ทำด้วยฝีมือ หรือกระบวนการผลิตสิ่งของด้วยมือ โดยการใช้แรงงานฝีมือเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต หรืออุปกรณ์อย่างง่าย โดยอาศัยทักษะความชำนาญสามารถใช้วัสดุที่หาได้ตามท้องถิ่น วัตถุดิบที่อยู่ในธรรมชาติ นำมาพัฒนาและดัดแปลงเกิดเป็น

ผลิตภัณฑ์ เพื่อประโยชน์ในการใช้สอยพื้นฐานในชีวิตประจำวัน และอำนวยความสะดวก หรือของ ตกแต่งต่างๆ ขึ้น

ไม้กวาดดอกหญ้าเป็นงานที่ทำด้วยมือ เดิมทีสมาชิกในครัวเรือนจัดทำไม้กวาดดอกหญ้า รูปแบบทั่วไปสามารถพบเห็นได้ตามท้องตลาดเพื่อใช้ในครัวเรือนและจัดจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม ปัจจุบันได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้มากขึ้น โดยยังคงภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการทำด้วยมือ ใช้วัสดุธรรมชาติ สร้างสรรค์รูปแบบใหม่เพิ่มมูลค่าโดยการย้อมสี ธรรมชาติเพื่อความสวยงาม ซึ่งการมีคุณลักษณะที่เฉพาะตน เป็นปัจเจกแตกต่างเพื่อความโดดเด่น ปัจจุบันการแข่งขันทางการตลาดเพิ่มสูงขึ้น สภาพการตลาดมีการแข่งขันสูงและความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีรวดเร็ว ส่งผลให้มีผลิตภัณฑ์ใหม่จำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และ บรรจุภัณฑ์ให้มีความต่าง เพื่อให้สอดคล้องและเป็นทางเลือกของผู้บริโภคอยู่เสมอ การสร้าง อัตลักษณ์ พัฒนาหรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการ สะดุดแก่ผู้พบเห็น หรือผู้บริโภคจะสามารถส่งผลให้ผลิตภัณฑ์นั้นมียอดขายที่เพิ่มขึ้นเป็นที่ต้องการ เข้าถึงตลาดอย่าง ง่าย รวมไปถึงเป็นการส่งเสริมการขายอีกส่วนหนึ่ง โดยการเข้าถึงกลุ่มสังคมสมัยใหม่ เพื่อให้สามารถ กระจายกลุ่มเป้าหมาย และส่งเสริมภูมิปัญญาพื้นถิ่นให้แพร่หลาย ให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เป็นกลุ่มชุมชนที่สร้างสรรคงานฝีมือ ที่มีคุณภาพสะท้อนความปราณีตอดทน มี เทคนิควิธีการในกระบวนการผลิตที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านเดิมอยู่แล้วการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะที่ โดดเด่น โดยการย้อมสีธรรมชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมีความ สนใจพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยการออกแบบให้มีความโดดเด่น สร้างความน่าสนใจให้กับผลิตภัณฑ์ ให้มีความงามแตกต่างจาก ผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน เพื่อเป็นการเสนอแนวทางในการต่อยอดภูมิปัญญา เพิ่มมูลค่าของ ผลิตภัณฑ์ชุมชน และส่งเสริมรายได้ให้กับผู้ผลิต และสามารถยกระดับชุมชนตลอดจนต่อยอดสู่การ ส่งออกต่างประเทศได้

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

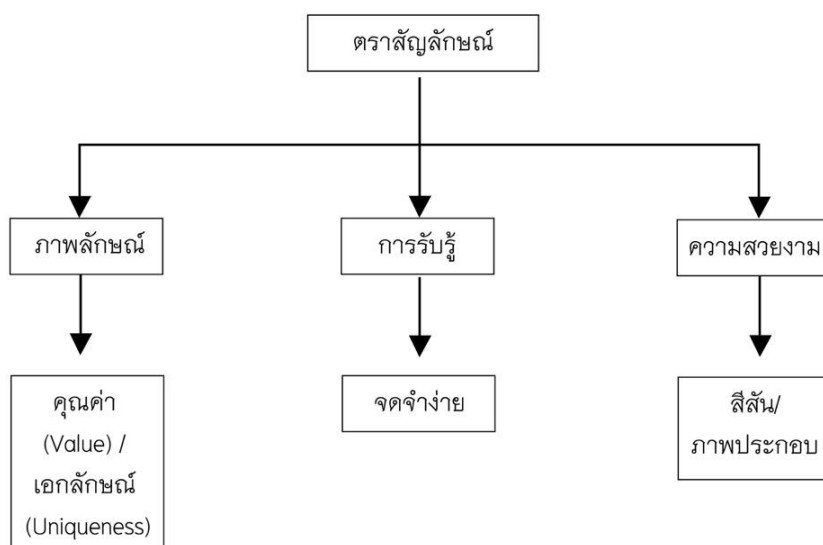
2.1 เพื่อพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ และตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

3. กรอบแนวคิดและสมมุติฐาน

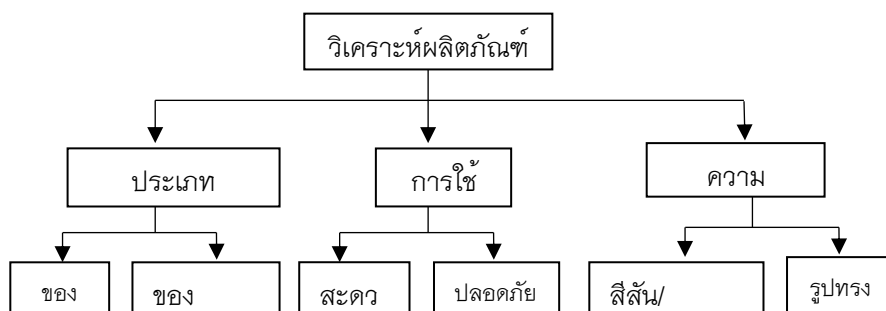
3.1 เพื่อพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ และตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

3.1.1 การออกแบบตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

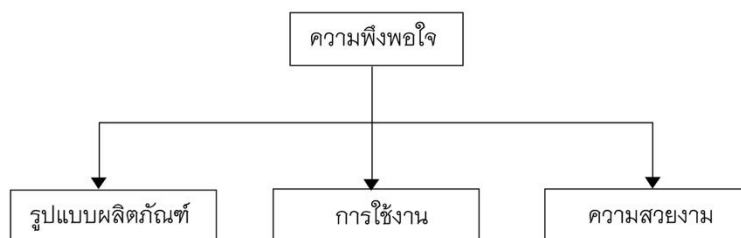
ภาพที่ 1 กรอบการออกแบบตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

3.1.2 การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ 2 กรอบการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

3.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ 3 กรอบความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

4. วิธีดำเนินงานวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อสร้างอัตลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อพัฒนาตราสัญลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก และเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ประชากร ได้แก่ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก และกลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 กลุ่ม และกลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 100 คน

ตัวแปรที่ทำการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ และตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในส่วนการศึกษารูปแบบและสีสนของผลิตภัณฑ์ คือแบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบและสีสนที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสอบถามถึงความเหมาะสมของแนวคิดในการออกแบบของรูปแบบต่างๆ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า บ้านร้องสัมมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

เครื่องมือที่ใช้การสำรวจองค์ความรู้ เก็บข้อมูลการศึกษาความพึงพอใจด้านการรับรู้ อัตลักษณ์ที่มีต่อกลุ่มชุมชน รูปแบบผลิตภัณฑ์คือแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการสอบถามชุดเดียวกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย และเพื่อให้ทราบความแตกต่างของความพึงพอใจ ของกลุ่มเป้าหมาย มีลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม มีวิธีการตามขั้นตอน ดังนี้ (ลัดดาวัลย์ และอัจฉรา, 2547)

ขั้นที่ 1 เตรียมข้อมูล พิจารณาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และวัตถุประสงค์ ใช้คำถามเกี่ยวโยงเพื่อสร้างอัตลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้ายบ้านร้องสัมมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ขั้นที่ 2 เลือกชนิดของคำถามเป็นแบบปลายปิด

ขั้นที่ 3 กำหนดคำถามที่ต้องการถาม

ขั้นที่ 4 ร่างแบบสอบถาม โดยแยกออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. ส่วนคำชี้แจงแสดงรายละเอียดของแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบว่าแบบสอบถามมีคำถาม 4 ตอน ลักษณะของการตอบให้คำตอบให้ตรงกับข้อมูลจริง และเติมรายละเอียด ในช่องว่างตามที่ต้องการ

2. ส่วนที่เป็นสถานภาพของตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ

3. ส่วนที่เป็นเนื้อหาทำการสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

4. ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้ายบ้านร้องสัมมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา จากข้อมูลที่จัดเก็บอยู่แล้วเพื่อให้ทราบถึงบริบท และศักยภาพทั่วไป เช่น ลักษณะของชุมชน การศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับไม้กวาดดอกหญ้า และการสร้างอัตลักษณ์ด้านการออกแบบ

1.2 รวบรวมข้อมูลหลังจากการสัมภาษณ์จากปราชญ์พื้นถิ่น และกลุ่มผู้ผลิตเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการออกแบบ

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อสร้างอัตลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องสัมมวง ตำบลชัยนาม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดพิษณุโลก หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างตราสัญลักษณ์ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ โดยการร่างแนวคิด และการสรุปแนวคิดรวบยอด

3. ทดสอบความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องสัมมวง ตำบลชัยนาม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดพิษณุโลก โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการรับรู้อัตลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า รูปแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ผู้วิจัยทำเครื่องมือเพื่อทำการสอบถามตามกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า ในเขตจังหวัดพิษณุโลก ผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า จำนวน 100 คน เพื่อทำการทดสอบความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไป ศักยภาพของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า มีขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล คือทำการสรุปผลข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของเอกสาร ตำรา และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของชุมชน และผู้วิจัยทำการจัดเก็บข้อมูลหลังจากการสัมภาษณ์เพื่อเตรียมพร้อมในการแปลผลข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการสร้างตราสัญลักษณ์ และออกแบบผลิตภัณฑ์ จากเอกสารที่จัดเก็บไว้ อาทิเช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับไม้กวาดดอกหญ้า หลังจากการเก็บข้อมูลจากหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่างๆ นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา

3. วิธีวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติบรรยายอธิบายลักษณะตัวแปรเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติการหาค่าที่กรณีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว เพื่อหาค่าของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า กับค่าระดับความพึงพอใจ

5. ผลการวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ต้นแบบของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ 1) เพื่อพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ และตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยดังนี้

1. ไม้กวาดดอกหญ้าแบบด้ามจับยาว เป็นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่ใช้ระยะเวลาในการผลิตนาน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้เป็นระยะของทางกลุ่ม

2. ไม้กวาดดอกหญ้าแบบด้ามจับมาตรฐาน เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำรายได้ให้กลุ่มอย่างต่อเนื่อง เพราะขายง่าย อีกทั้งยังมีการสั่งผลิตอีกจำนวนมาก

รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยังเป็นไม้กวาดที่เหมือนกับผลิตภัณฑ์ของพื้นที่อื่นๆ ด้วยทางกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า ไม่มีความรู้ทางด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นการสร้างอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากคู่แข่ง และส่งเสริมการขายให้เป็นที่ดึงดูดแก่ผู้บริโภคอย่างชัดเจน

ภาพที่ 4-5 ผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง

ที่มา: ร้องส้มมวงไม้กวาดดอกหญ้าคุณภาพดีฝีมือเยี่ยม

ผลการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ และตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะรูปแบบของผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า รวมถึงกลุ่มต่างๆที่ผลิตสินค้าประเภทนี้ในปัจจุบัน มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน ด้วยรูปแบบที่ประยุกต์เข้ากับยุคสมัย ตามกระแสของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป จึงยังขาดอัตลักษณ์เฉพาะของกลุ่มตนเอง

ในการศึกษาการพัฒนาตราสัญลักษณ์ และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร่องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลกครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบจากการเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากเอกสารตำรา สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้นำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ พัฒนาเป็นระยะขั้นตอนตามความเหมาะสมของชนิดและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ แนวคิดในการพัฒนาตราสัญลักษณ์ของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าที่สามารถจดจำง่าย สนองต่อการรับรู้ถึงผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่าย สะดุดตาดึงดูดผู้บริโภค โดยการสร้างจากแนวคิดพื้นฐานความต้องการของกลุ่มชุมชน และดึงเอกลักษณ์ของชุมชนให้มากที่สุด และออกแบบรูปทรงของผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองด้านประโยชน์ใช้สอยให้มากที่สุด และมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยการใช้วัสดุที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ให้ได้มากที่สุด เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการออกแบบ และเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร่องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

การออกแบบตราสัญลักษณ์ ใช้รูปแบบ Emblem ออกแบบโดยใช้ภาพตราสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคือ การใช้ดอกหญ้าเป็นองค์ประกอบ รวมเข้ากับชื่อของกลุ่ม โทนสีที่ใช้สื่อความละเอียด ประณีต และสร้างสรรค์ เพื่อบ่งบอกชื่อที่ชัดเจนเป็นจุดขาย และจดจำง่ายมีความทันสมัย

ภาพที่ 6 ตราสัญลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า

บ้านร่องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบไม้กวาดขนาดเล็ก ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย และจำหน่ายง่าย สามารถผลิตได้โดยใช้เวลาไม่นานนัก ดังนี้

ภาพที่ 7 ไม้กวาดดอกหญ้ารูปแบบที่ 1

ภาพที่ 8 ไม้กวาดดอกหญ้ารูปแบบที่ 2

ภาพที่ 9 ไม้กวาดดอกหญ้ารูปแบบที่ 3

ผลความพึงพอใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มวง ตำบลชัยนาม
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

สรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจตามรายการประเมิน จำนวน 100 คน พบว่า รูปแบบและสีสันทของผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า มีความเหมาะสม และมีความสวยงาม โดยแสดงความพึงพอใจโดยรวมตามลำดับ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 แสดงความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.50$) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก รูปแบบที่ 3 แสดงความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.35$) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก และรูปแบบที่ 2 แสดงความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.10$) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ สามารถผลิตได้เป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ และเป็นเอกลักษณ์สำหรับกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า

ภาพที่ 10 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบไม้กวาดดอกหญ้ารูปแบบที่ 1

ภาพที่ 11 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบไม้กวาดดอกหญ้ารูปแบบที่ 2

ภาพที่ 12 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบไม้กวาดดอกหญ้ารูปแบบที่ 3

ภาพที่ 13 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบไม้กวาดดอกหญ้าพร้อมบรรจุภัณฑ์

6. สรุปผลและการอภิปรายผล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อสร้างอัตลักษณ์กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบล ชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ ต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมาก ดังนี้

การพัฒนาตราสัญลักษณ์ และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบล ชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีรูปแบบตราสัญลักษณ์เพื่อบ่งบอก และเพื่อการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ ให้มีรูปแบบที่ทันสมัย และสามารถผลิตโดยกระบวนการเดิมที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป และใช้สีสันทึบและเป็นเอกลักษณ์ที่จดจำได้ของกลุ่ม โดยมีแนวคิดที่เรียบง่ายโดยการใช้สีจากธรรมชาติ ตลอดจนคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยโดยเป็นสร้างอัตลักษณ์ เพิ่มมูลค่าและส่งเสริมการขาย สร้างเสริมรายได้ให้กับชุมชน โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างเอกลักษณ์พื้นบ้านให้มีความโดดเด่น สะดุดตาและสวยงาม สามารถผลิตใช้งานได้จริง เพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน จากการแปรผลข้อมูลของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าบ้านร้องส้มม่วง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 กลุ่ม และกลุ่มผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้าในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 100 คน ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26-35 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากประกอบอาชีพอยู่ในหน่วยงานของรัฐ และส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จากการแปรผลข้อมูลพบว่ารูปแบบลวดลายของผลิตภัณฑ์มีความ

พึงพอใจใกล้เคียงกัน ทันสมัย สามารถผลิตได้จริง และมีสีสันสวยงามสะดุดตา สามารถเพิ่มมูลค่า และเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าได้ และสามารถพัฒนาต่อยอดในรูปแบบอื่นต่อไป

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกลุ่มบ้านร้องส้มมวง ตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวก และร่วมดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานครั้งนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- ธีระชัย สุขสด. (2544). การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์
- นงนุช นทีพาศพัทิต. (2545). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋น อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ปลุกเกษม ชูตระกูล. (2550). การออกแบบกราฟิกในแบบฉบับเอกลักษณ์ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัย= Research methodology. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2533). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- สุมาลี ทองรุ่งโรจน์. (2555). การออกแบบบรรจุภัณฑ์. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.
- อุดมศักดิ์ สาริบุตร. (2550). การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม トラสินค้า และบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนในเขตภาคกลาง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.